

Til Aarhus Kommune
Center for Byudvikling og Mobilitet
Kalkværksvej 10
8100 Aarhus C

Aarhus d. 17. oktober 2016

Hørings svar

vedr. Forslag til Lokalplan nr. 1031 - Omdannelse af Psykiatrisk Hospital, Risskov

I DN Aarhus følger vi opmærksomt planerne for den fremtidige anvendelse af området ved og omkring det nuværende Psykiatrisk Hospital i Risskov, idet vi er af den opfattelse, at der findes store natur- og rekreative værdier i såvel den egentlige hospitalspark, som i beboelseskvarteret syd for Harald Selmers Vej. Nærværende høringssvar forholder sig således i alt væsentligt til de i lokalplanforslaget benævnte områder *Parkkvarteret* og *Skovbyen*, og indenfor disse, alene til spørgsmål vedrørende eksisterende og fremtidig beplantning og naturpotentiale.

Det er DN's helt overordnede opfattelse, at der i lokalplanforslaget tages vidtgående, specifikke hensyn til såvel hospitalsparken med dens bevaringsværdige bevoksning af bl.a. ege- og asketræer, som til de solitære og ligeledes bevaringsværdige ege- og bøgetræer i den såkaldte *Skovbyen*, i området ved det nuværende taleinstitut. DN Aarhus vil naturligvis holde myndigheder og bygherrer op på følgende centrale formuleringer fra lokalplanforslaget: *"Der må ikke opføres bebyggelse inden for parken, og den eksisterende bevaringsværdige beplantning vil blive bevaret og fornyet som landskabsselement"* (side 7), samt *"I området vil de store bevaringsværdige træer blive bevaret..."* (side 6).

For så vidt angår definitionen på *bevaringsværdige* træer, hæfter vi os ved, at man ved de nedlagte gravsteder og i *Skovbyen* har foretaget en egentlig kortlægning og klassificering (i A og B træer) af de berørte træer, og eksplicit definerer, hvorledes der skal tages hensyn til dem. I den forbindelse ønsker DN at påpege, at værdien af de såkaldte B-træer, i biologisk henseende er mindst lige så stor som A-træerne, og derfor bør prioriteres lige så højt, samt at man bør indtænke løbende fornyelse af bevoksningen, i takt med at de gamle træer bukkes under. Under behørig hensyntagen til begrebet *"risikotræer"* og de publikumshensyn det indebærer, påpeger vi ligeledes de forskellige muligheder for, gennem selektiv beskæring, at reducere risikotræer til ufarlige, dekorative og biologisk meget værdifulde veterantræer, som udmærket vil kunne indgå i det planlagte beboelseskvarter, og i øvrigt understøtte lokalplanens løfte om at: *"... bebyggelsen vil opleves som store villaer, der ligger i skoven"* (side 120).

Der bør allerede med udarbejdelsen af lokalplanen tages skridt til en strategi for den løbende fornyelse af beplantningen, idet en erstatning af de eksisterende egetræer bør foregå kontinuert. Den manglende fornyelse, der i dag præger den flerhundredårige egetræbevoksning i parken, understreger det allerede presserende behov for etablering af en fremtidig erstatning, til varig opretholdelse af såvel de æstetiske som de biologiske elementer i parken. Ligeledes bør en afvikling af de eksiste-

rende, gamle træer naturligvis ske under hensyntagen til deres biologiske værdi som veterantræer, og således foregå gennem skånsom beskæring, fremfor ved egentlig fældning. Dødt ved i store dimensioner – dvs. store nedfaldne grene og stående, udgåede stammer – bør af biodiversitetshensyn efterlades til henfald, og kan – ledsaget af den rette publikumsformidling – udgøre et både oplysende og æstetisk landskabselement. Her kan helt oplagt dvæles ved såvel træernes kulturhistoriske som naturhistoriske værdi, der ledsages af en publikumsformidling om de store træers naturlige succession og deres ”ved”varende funktion som økologisk nøgleelement.

Endelig finder vi, at man med lokalplanforslaget og den ændrede anvendelse af området bør benytte anledningen til at gentænke parkbegrebet og udnytte det store naturpotentiale, der findes i den eksisterende parks lysåbne skovstruktur af gamle, hjemmehørende løvtræer. Mulighederne for fremme af naturpræg og biodiversitet er helt oplagte, og kan i høj grad imødekomme og understøtte den rekreative og naturformidlingsmæssige anvendelse af området. Samtidig vil en mere varieret og naturnær planlægning af parken i bogstaveligste forstand bidrage til det erklærede ønske om en ”revitalisering” af området (side 3).

I § 10 stk. 2 (side 41) fremgår det at: *”Ubebyggede og ubefæstede arealer skal fremstå som grønne arealer beplantet med græs, i kombination med grupper af buske og træer.”* Her kunne man ligeledes opfordre til at tænke i alternative baner, og i langt højere grad disponere arealer til hjemmehørende blomster- og urteflora.

Det forudsættes naturligvis, at der inden eventuelle indgreb i den eksisterende bevoksning udvises det lovpligtige hensyn til evt. forekomst af flagermus.

For såvidt angår de eksisterende nyttehaver langs banelegemet i Delområde 13, bifalder DN Aarhus hensigtserklæringen om at videreføre deres formål. Der er i de senere år fundet massiv tilslutning til urbane nyttehaveinitiativer i Aarhus, og arealet her kunne ganske givet finde tilsvarende opbakning blandt beboerne i lokalområdet.

Afslutningsvis ønsker DN Aarhus at knytte en bemærkning til beslutningen om at sløjfe den gamle kirkegård i lokalplanforslagets nordøstlige område. Skønt der efter vores vurdering ikke findes egentlige bevaringsværdige naturværdier på arealet – og det i øvrigt ligger udenfor DN’s ansvarsområde at forholde sig til de etiske implikationer – erklærer vi gerne vores sympati med de, som ønsker gravstedet bevaret. Ud over dets atypiske historie og den særegne stemning på en gammel kirkegård, der er med til at sætte tilværelsen i perspektiv, er særligt fænomenet med de sammen-sunkne grave, der har skabt iøjnefaldende fordybninger i terrænet, et usædvanligt og ganske fascinerende kulturhistorisk levn, der kunne understøtte fortællingen om stedets forhistorie.

På vegne af DN Aarhus

Sebastian Jonshøj, formand